

Segle XX, 78
08032 Barcelona
Tel. 93 207 50 29
Fax 93 207 70 22

008439 05.04.06 13:57

registre d'activada 0035 E

Senyora Marta Segura i Bonet
Secretaria General

Departament de Salut
GENERALITAT DE CATALUNYA
Barcelona

	Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya
05 ABR. 2006	
Núm.	009392
REGISTRE DE SORTIDA	

Benvolguda senyora,

Atenent el termini establert en l'edicta de data 16 de març de 2006, publicat en el DOGC 4597 del dia 21 següent, pel qual se sotmet a informació pública el Projecte de decret pel qual es regulen les condicions per a l'exercici de determinades teràpies naturals, i exercint funcions en les que és competent el Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya, presenta les al·legacions següents:

1. La denominació *teràpies naturals*

Les referències europees que invoca el preàmbul del projecte tracten les medicines *alternatives* i *complementàries no convencionals* i s'hi refereixen tenint cura de mantenir-hi la denominació *d'alternatives* i *complementàries* (MAC). D'aquesta manera, es fa palès que en cap cas incideixen en l'àmbit del que son les medicines *característiques, habituals o oficials*, sinó estrictament en el de les que son *alternatives i complementàries*. Conseqüentment, el contingut i l'exercici de les medicines *convencionals* establert en les seves respectives normes reguladores, queden lògicament preservats de l'àmbit del decret.

En el projecte de decret al que es dirigeixen aquestes al·legacions les circumstàncies son ben diferents.

En efecte, tenint en compte que les medicines tradicionals estan integrades per *teràpies*, el fet que el decret es dirigeixi a regular determinades *teràpies naturals* sense tenir en compte i indicar que el seu objecte ho han de ser només les teràpies *alternatives i/o complementàries*, fa inevitable, ja al nivell de la denominació del projecte, que incideixi en l'àmbit d'algunes de les (determinades) teràpies naturals integrants de les medicines característiques.

Altrament s'hi hauria afegit la denominació *alternatives i/o complementàries* de manera que seria manifest, ja en el títol, el propòsit d'omplir el buit normatiu referent a les teràpies naturals alternatives i/o complementàries que constitueix la raó de ser del projecte de decret, sense risc de generar la confusió que ara permet el títol de la nova norma.

Planteja, per tant, aquesta primera consideració la necessitat de que el títol del decret inclogui una referència expressa al caràcter alternatiu i/o complementari de les teràpies a les quals es dirigeix.

2. El diagnòstic com a activitat de les MAC.

Sorprèn, del projecte de regulació destinada al tractament de determinades medicines alternatives i complementàries, que se les reservi, ni que sigui com a cita en el preàmbul, la facultat d'aplicar processos de diagnòstic, per bé que siguin propis.

Qualsevol perspectiva sota la que es consideri la noció de diagnòstic hi identifica una necessària relació amb les tècniques de identificació de les patologies o de la seva absència. Aquesta funció és, precisament, la més característica dels professionals de la salut i resulta difícil d'admetre l'encert d'un projecte normatiu que permeti la intervenció de professionals que no siguin estrictament sanitaris, en funcions diagnòstiques.

D'aquí que planteja aquest apartat la conveniència de suprimir, del preàmbul i de qualsevol altre apartat tota referència al diagnòstic i a l'exercici o l'aplicació de processos diagnòstics.

3. La definició de les teràpies i tècniques manuals contemplada a l'article 2.1, c)

Tot i que és notòria la dedicació de la que n'ha resultat el redactat que és ara objecte de comentari, el cert és que no evita que la definició de les teràpies i tècniques manuals contemplada a l'article 2.1, c) incorri en contradiccions que n'invaliden l'encert.

En efecte, segons el projecte,

... son teràpies manuals totes aquelles modalitats que fan servir les mans per ajudar a restaurar la salut de les persones, de manera preventiva o terapèutica.

És a dir, per bé que el text reconeix la prevenció com a àmbit propi de les teràpies manuals, la redacció del precepte és deficitària d'homogeneïtat doncs, segons està escrit, preveu que els terapeutes manuals puguin ajudar a restaurar la salut de manera preventiva la qual cosa és, si més no, manifestament contradictori. D'altra banda, el fet que es contempli la possibilitat de que l'activitat d'aquests terapeutes no es limiti a la prevenció sinó que pugui aplicar-se també, segons s'ha dit, a les situacions de pèrdua de salut, quant que les afirma capaces de restaurar-la, les dota de contingut terapèutic notori i d'idoneïtat en el restabliment de la salut que excedeix l'àmbit del que és la seva estricta naturalesa i el que és exigible en matèria d'acreditació d'eficàcia sanitària.

En canvi, en definir, com a qüestió sorprenentment distinta, *les tècniques manuals*, el projecte les limita al manteniment i conservació (segurament sigui el mateix) de la salut, excloent, expressament, el tractament de processos patològics, això és, la possibilitat de que tinguin l'aplicació terapèutica que es contempla en relació a les teràpies manuals.

La primera de les definicions, relativa a les *teràpies manuals*, és clarament incident en l'àmbit professional dels fisioterapeutes quant que considera com a teràpies manuals les teràpies manuals que reuneixin la condició de *terapèutiques*, és a dir, les que son pròpiament sanitàries i destinades al tractament de patologies, segons és entès al nivell més elemental de la Sanitat.

Les *tècniques manuals* son, en canvi, aquelles que poden ser identificades d'entre les medicines alternatives i complementàries que empen les mans com a instrument fonamental de la seva activitat, en el ben entès que la seva finalitat es cenneix a ajudar en el manteniment de la salut, la qual cosa, a singular diferència de les teràpies manuals, no estén el seu àmbit a les activitats terapèutiques.

En qualsevol cas, aquest redactat fa palesa una distinció difícil d'entendre entre el que el projecte de decret entén per teràpies *manuals*, d'àmbit eventualment terapèutic i apte per a restaurar la salut, respecte del que considera *tècniques manuals*, cenyides al manteniment i la conservació de la salut, de justificació difícil. Les primeres, segons han estat definides, formen part d'aquell àmbit de les medicines convencionals al que s'ha fet referència al principi d'aquest text i, en concret, del que son les tècniques pròpies de la Fisioteràpia. Les segones també, però, quant que no son, naturalment, les úniques activitats o tècniques destinades al manteniment de la salut, difícilment pot reivindicar-se'n l'exclusivitat, ni que sigui per raó de la seva genèrica definició.

D'aquí que evitar una intromissió irregular en l'àmbit de la Fisioteràpia porta, necessàriament, a postular la necessitat ineludible de modificar la definició tractada en aquest apartat a favor d'una que sigui, si més no, equivalent a la que tot seguit es proposa:

Art. 2.1 c)

Son teràpies i tècniques manuals totes aquelles modalitats que fan servir les mans de manera preventiva per ajudar a promoure el benestar de les persones i mantenir-ne la salut i de les que en resulten exclosos els tractaments de processos patològics.

4. Distinció dels terapeutes naturals respecte dels professionals sanitaris.

Una de les principals dificultats que haurà de superar l'aplicació del decret regulador de determinades medicines alternatives i complementàries podrà ser la confusió que generin les titulacions en teràpies naturals respecte dels professionals sanitaris.

En aquest sentit, resulta molt encertada la previsió clarificadora a la que es destina l'article 4.2 del projecte de decret i res hauria d'impedir que el seu propòsit fos encara més explícit, en una redacció equivalent a la següent:

L'acreditació per a l'aplicació de les teràpies naturals en cap cas autoritza a les persones acreditades a realitzar activitats pròpies de les professions sanitàries titulades.

5. Les condicions de l'autorització dels centres de teràpies naturals.

D'ordre menor però no irrellevant, resulta contradictori i eventualment perjudicial per als fisioterapeutes el fet que els centres de teràpies naturals, establerts com a centres prestadors de terapèutiques i tècniques manuals, no siguin requerits d'un nivell d'equipament equivalent al que s'exigeix a d'altres centres terapèutics d'activitat en definitiva terapèutica equiparable, en determinats casos, al que consta en el projecte.

6. L'abast il·limitat de les guies d'avaluació de competències.

En un altre ordre de coses, es fa precís destacar la importància que en el sistema que preveu instaurar el té l'acreditació formativa d'aquells a qui es

reconeixerà capacitat per a aplicar les tècniques naturals previstes en el decret. De fet, la formació que s'acrediti segons sigui el contingut de les guies d'avaluació determinarà l'abast de l'activitat que es reconegui o legítimi amb base al decret.

D'aquí que no hagi de ser només en el decret que calgui buscar les dades bàsiques del respecte a les professions que en resulten afectades sinó també, especialment, en les guies que dicti l'Institut d'Estudis de la Salut (IES).

En aquest sentit, no estableix el projecte de decret pautes determinants de les guies que ofereixin adequada garantia de que el seu contingut es cenyirà a àmbits ara exclosos de regulació la qual cosa aboca a la incertesa de les competències que podran ser objecte d'acreditació per part de l'IES

Per això, la proposta que es presenta en aquest apartat de les al·legacions es limita a pretendre que l'art. 17.1 precisi mínimament la discrecionalitat que reconeix a l'Institut d'Estudis de la Salut a l'hora d'elaborar les respectives guies d'avaluació de competències doncs, al cap i a la fi, serà l'Institut el que defineixi, a partir de les seves guies, l'abast efectiu de la competència en teràpies naturals, la qual cosa, més enllà de la seva eventual heterodòxia normativa, confereix un marge d'incertesa poc admissible.

En definitiva, bona part de les polèmiques suscitées per l'extralimitació del projecte de decret podrien trobar certa solució en una expressa menció que impedís a les guies d'avaluació de competències incloure matèries pròpies de programes d'estudi de titulacions sanitàries oficials o, si més no, universitàries.

Cap inconvenient hauria d'impedir una exclusió com la que es proposa quant que respectaria, en definitiva, els àmbits de competència i funcionalitat assentats, centrant la novetat legislativa en aquelles matèries efectivament *alternatives i/o complementàries* a les que, efectivament cal dirigir el decret, evitant que un projecte tant necessari per als professionals relacionats com el que es comenta, clarificador i determinant de la professionalització i normalització de les teràpies naturals, constitueixi un greuge difícilment tolerable, si més no, per als fisioterapeutes.

Una vegada més, proposen aquestes notes un text alternatiu al que contempla el decret, de contingut equivalent al següent:

Art. 17.1 ... *Aquestes guies, que en cap cas inclouran matèries pròpies de plans d'estudi universitaris oficials, inclouen l'únic programa reconegut ... id.*

7. Competència per a la creació de noves professions sanitàries.

No voldria aquesta darrera al·legació que es presenta emparar-se en qüestions d'ordre merament formal a l'hora de plantejar el descontent i la preocupació del Col·legi de Fisioterapeutes davant del projecte normatiu que n'és objecte.

Tot i així, no pot aquest comentari deixar de fer-hi referència quan que la infracció competencial que apunta el projecte a l'hora d'establir i, en definitiva, de crear, noves professions sanitàries no és merament formal sinó decidida i segurament flagrant i, especialment, incident en l'àmbit propi del fisioterapeuta, si més no, quant al terapeuta manual.

En efecte, la Llei 44/2003, d'ordenació de professions sanitàries, determina quines son les professions sanitàries que es reconeixen en el sistema de salut espanyol.

N'hi ha de titulades (article 2) i de formació professional (article 3). Per a les primeres, l'apartat 3 de l'article citat, requereix una llei si del que es tracta és d'establir-ne de noves. Respecte de les segones, l'article 3, 2, apartats a) i b) defineix les existents; i no n'hi ha d'altres.

Per això, tenint en compte que la llei expressada reuneix el caràcter de bàsic previst en els articles 149,1, 1^a i 16^a CE, sembla indubtable que el propòsit del Departament de Salut estén la seva activitat més enllà del que les normes competencials permeten, la qual cosa, atenent principalment, des de la perspectiva dels fisioterapeutes que s'ha indicat, que alguna de les noves professions sanitàries que pretén crear el decret incideix clarament en el seu àmbit d'actuació, no pot deixar de destacar aquest comentari que el presumpte perjudici que hauria de representar per a la professió que representa el firmant el projecte de decret peca del greu defecte formal que s'ha expressat, la qual cosa, si és certa, ha de ser suficient per a invalidar el projecte.

8. Les prestacions del sistema.

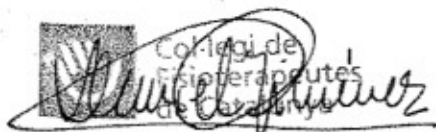
Conclouen aquestes al·legacions apuntant, ni que sigui simplement, la dificultat que pot representar mantenir al marge de les prestacions públiques o del deure de rescabament, les prestacions terapèutiques previstes en el projecte de decret.

Poc temps hauria de transcórrer, suposat que prosperés la redacció projectada del decret, fins que fos impossible justificar que determinades prestacions establertes com a sanitàries es mantinguessin excloses de l'atenció que el sistema dispensa a la població i més quan que tampoc haurien de sorprendre pronunciaments que establissin el càrrec públic obligatori, davant d'eventuals supòsits d'ineficàcia de les medicines tradicionals, d'aquelles activitats admeses com a terapèutiques tot i que no hagi estat l'evidència científica o la capacitat acadèmica el que hagi justificat el seu reconeixement formal com activitat terapèutica.

En definitiva, tot i la constància i l'evidència de la dedicació esmerçada en la gestació del projecte de decret, el resultat obtingut, segons contempen les consideracions presentades, manté el projecte allunyat del que permeten les activitats a les que es destina i d'allò que pot admetre la Fisioteràpia sense entendre greument afectat el seu àmbit de competències i, per tant, d'actuació, la qual cosa justifica que aspiri el Col·legi aquí representat a veure atesos els raonaments i alternatives que ha presentat, tot deixant constància que no deixarà de mantenir-se a disposició del Departament de Salut en el propòsit que sap coincident de millora constant de la Sanitat i de la salut de la població.

Atentament,

Col·legi de
Fisioterapeutes
de Catalunya

Daniel Jiménez i Hernández
Degà
Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya

Barcelona, cinc d'abril de dos mil sis